

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

7. Międzynarodowy Festiwal — Muzyki
Europy — Środkowo — Wschodniej

eufonie

Poświęty i powidoki

Porywy: Enescu /
Wajnberg / Kodály

Warszawa — 29 listopada 2025

Porywy: Enescu / Wajnberg / Kodály

29 listopada (sobota) ——— 18.00

Filharmonia Narodowa
Sala Koncertowa
ul. Jasna 5
Warszawa

Program koncertu

George Enescu (1881–1955)

Poemat rumuński (Poème roumain)

op. 1

suita symfoniczna

na orkiestrę i chór męski

(1897)

Część I

*Un soir d'été, la veille d'une fête;
on entend par moments les cloches
et les chants des prêtres*

*La nuit est venue. Clair de lune.
On entend au loin les flûtes des
bergers*

Część II

*La lune se voile de nuages,
le tonnerre gronde, l'orage éclate
L'orage se calme; réveil du matin;
chant du coq; les cloches
sonnent pour annoncer la fête
Le jour est venu.*

Rassemblement du peuple

La danse commence

Hymne national roumain

* * *

Mieczysław Wajnberg (1919–1996)

Koncert wiolonczelowy op. 43

(1948/1956)

Adagio

Moderato – Lento

Allegro

Allegro

Zoltán Kodály (1882–1967)

Tańce z Galanty (Galántai táncok)
(1933)

Lento

Allegretto moderato

Allegro con moto, grazioso

Allegro

Allegro vivace

Wykonawcy:

**Chór Męski i Orkiestra
Filharmonii Narodowej**

Gergely Madaras

dyrygent

Tomasz Daroch

wiolonczela

Bartosz Michałowski

dyrektor chóru

Porywy: Enescu / Wajnberg / Kodály

Poemat op. 1 (*Poemat rumuński*) to pierwszy utwór orkiestralny młodego, zaledwie 16-letniego kompozytora Georgego Enescu (1881–1955). Napisany w 1897 roku i zadedykowany królowej rumuńskiej Elżbiecie, premiery doczekał się już rok później w Paryżu, w ramach słynnych Concerts Colonne. Wykonanie uznano za młodzieńczy, kompozytorski sukces Enescu, studiującego już wówczas dwa lata w Konserwatorium Paryskim i szybko okrzykniętego geniuszem.

Trwająca blisko pół godziny muzyka *Poematu* utrzymana jest w stylu romantycznym. Świadczy o ogromnym talencie i wyobraźni muzycznej młodego Rumuna, znakomitym operowaniu instrumentami orkiestry, jak również dojrzałości w prowadzeniu pracy motywicznej. Utwór jest zakrojony na miarę symfonii (da się w nim zresztą wyodrębnić kilka wewnętrznych sekcji) i wzorowany na rapsodiach Liszta. W malarsko poprowadzonej narracji – zachwycającej tak kolorystyką brzmienia, jak i poszczególnymi melodiami – można usłyszeć wpływy romskie, a także (w zakończeniu) cytat rumuńskiego hymnu królewskiego *Trăiască Regele* (*Niech żyje król*). Udany symfoniczny debiut Enescu znalazł potwierdzenie w dalszej karierze Rumuna. Choć bowiem jego dorobek twórczy nie jest duży (liczy zaledwie 33 opusy), to kompozytora zalicza się do najwybitniejszych przedstawicieli kultury muzycznej przełomu XIX i XX wieku.

Koncert wiolonczelowy c-moll op. 43 polskiego kompozytora pochodzenia żydowskiego Mieczysława Wajnberga (1919–1996) napisany został w 1948 roku. Twórca przebywał już wówczas w ZSRR, a rok 1948 nie był dla niego najszczęśliwszy. W styczniu bowiem teść Wajnberga, znany żydowski aktor Solomon Michoels, został zamordowany w Mińsku na rozkaz Stalina; wkrótce potem sowieccy agenci zaczęli śledzić samego kompozytora...

Koncert składa się z czterech części. W dwóch pierwszych ogniwach – za sprawą lekkiej faktury i dialogów między wiolonczelą a różnymi instrumentami – dominuje kameralny, intymny charakter muzyki. Część trzecia zaczyna się od żywiołowego *tutti*, a dalej rozpada się na kilka odcinków, w których *tutti* zanika wielokrotnie na rzecz ustępów kameralnych. Zaskakująca i nieoczekiwana, rozbudowana solowa kadencja wiolonczeli prowadzi *attaca* do finalnego *Allegro* – znów zestawiającego z sobą naprzemiennie odcinki kameralne i *tutti* całej orkiestry. W ostatnich minutach finału powraca inicjalny, liryczny temat wiolonczeli, spajając muzykę i kończąc utwór poruszająco, refleksyjnie.

Koncert wiolonczelowy Wajnberga został prawykonany dopiero w styczniu 1957 roku, w czasach odwilży po śmierci Stalina. Z Moskiewską Orkiestrą Symfoniczną pod dyрекcją Samuila Samosuda grał wówczas Mstisław Rostropowicz – adresat kompozycji. Obecnie *Koncert* należy do najczęściej wykonywanych i najchętniej słuchanych utworów Wajnberga.

Tańce z Galanty Zoltána Kodálya (1882–1967) to jedno z najpopularniejszych dzieł tego węgierskiego kompozytora, etnografa i pedagoga. Trwająca nieco ponad kwadrans kompozycja napisana została w 1933 roku na zamówienie Budapeszteńskiego Towarzystwa Filharmonicznego świętującego wówczas 80-lecie swojego istnienia. Utwór bazuje na materiale ludowym poddanym atrakcyjnej artystycznej przeróbce i przekształconym w klasyczną formę tanecznej suity.

Muzyka powstała pod wpływem wspomnień Kodálya, który w tytułowej Galancie spędził siedem lat dzieciństwa. To tam zachwyciły go dźwięki słynnej kapeli cygańskiej i jej melodie, do których sięgnął po latach. Większość *Tańców* bazuje na pieśniach rekrutów zwanych *verbunkos* i ich dwuczęściowej strukturze (wolny–szybki). W obsadzie instrumentalnej zwraca uwagę klarnet, stanowiący reprezentację tradycyjnego instrumentu ludowego *tárogató*. We wstępie muzyka brzmi czasem rzewnie, czasem rozdierająco, przepojona emocjonalnością do głębi. Potem staje się radosna, żywiołowa, porywa tanecznością. Skrzy się instrumentalnymi barwami, narasta w tempie. Pewne pomysły melodyczne powracają, co zapewnia – mimo różnic w tempie i charakterze tańców – niezwykle spójność i zwartość dźwiękowej narracji. Słuchając tej kompozycji można sobie wyobrażać rozmaite perypetie Romów wędrujących przez kontynenty.

Orkiestra Filharmonii Narodowej

Orkiestra Filharmonii Narodowej cieszy się uznaniem na całym świecie. Odbyla niemal 150 tourné na pięciu kontynentach, występowała w najważniejszych salach koncertowych świata, uczestniczyła w wielu prestiżowych międzynarodowych festiwalach. Nagrywa dla Polskiego Radia

i Telewizji, polskich i zagranicznych firm płytowych oraz na potrzeby filmu, a jej dokonania były wielokrotnie nagradzane prestiżowymi nagrodami fonograficznymi (m.in. Grammy 2013). Od 2024 roku dyrektorem artystycznym orkiestry jest Krzysztof Urbański.

Gergely Madaras – dyrygent

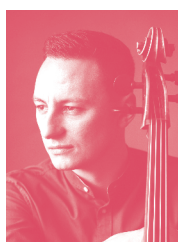

Marco Borggreve

W 2025 roku węgierski dyrygent Gergely Madaras został wybrany na dyrygenta roku podczas ceremonii wręczenia Bartók Radio Awards. Artysta pełnił

funkcję dyrektora muzycznego Orchestre Philharmonique Royal de Liège w latach 2019–2025. Jego pełna sukcesów kadencja zaowocowała nominacją do tytułu Honorowego Obywatela Miasta. Madaras był pierwszym stypendystą programu Sir Charles Mackerras Fellowship w Angielskiej Operze Narodowej. W ostatnich sezonach prowadził docenione przez krytyków produkcje w Holenderskiej Operze Narodowej, Grand Théâtre de Genève, La Monnaie oraz Węgierskiej Operze Państwowej.

Tomasz Daroch – wiolonczela

Łukasz Rajchert

Absolwent Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Mannheim oraz Akademii Muzycznej w Łodzi. Lider grupy wiolonczel NFM Orkiestry

Leopoldinum. Adiunkt w Katedrze Instrumentów Smyczkowych Akademii Muzycznej w Łodzi. Współtworzy kwartet wiolonczelowy Polish Cello Quartet. Jako solista i kameralista występował w Europie, Stanach Zjednoczonych, Brazylii, Meksyku, Chinach i Japonii. Laureat wielu międzynarodowych konkursów. Zdobywca Fryderyka 2023 w kategorii album roku – recital solowy.

Chór Filharmonii Narodowej

Chór Filharmonii Narodowej rozpoczął profesjonalną działalność artystyczną w 1953 roku. Zespół koncertował w najważniejszych ośrodkach muzycznych Europy, współpracując z wybitnymi orkiestrami. Ogromny repertuar Chóru Filharmonii Narodowej obejmuje kilkaset dzieł oratoryjnych i utworów a cappella różnych epok – od średniowiecza do współczesności. Szczególne miejsce zajmuje w nim muzyka polska, a zwłaszcza twórczość Krzysztofa Pendereckiego. Wydana w 2016 roku płyta *Penderecki conducts Penderecki vol. 1* uhonorowana została nagrodą Grammy 2017.

Bartosz Michałowski – dyrektor chóru

Weronika Kosińska

Dyrygent, dyrektor
Chóru Filharmonii
Narodowej.
Zwycięzca
IX Ogólnopolskiego
Konkursu
Dyrygentów
Chóralnych,
laureat nagrody

Orphée d'Or i Fryderyka 2020.
Z Chórem Filharmonii Narodowej zrealizował liczne prawykonania i nagrania, m.in. oper Szymanowskiego, Moniuszki i Rubinsteina. Przygotował zespół do kilkuset koncertów wokально-instrumentalnych i poprowadził kilkadziesiąt z nich. Jest zapraszany na prestiżowe festiwale, konferencje, wykłady oraz do jury konkursów.

Organizatorzy

Dofinansowano
ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Mecenas

Partner strategiczny

Patronat honorowy

Prezydent
miasta stołecznego
Warszawy

Partnerzy

Filharmonia
Narodowa

AMBASADA RUMUNII
w Rzeczypospolitej Polskiej

INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

KINOTEKA

Patroni medialni

POLSKIE RADIO

RZECZPOSPOLITA

rp.pl

wysokieobcasy.pl

PORTAL
PRESTO

POLSKA AGENCJA PRASOWA

naszemiasto.

Festiwal jest członkiem

Bilety

Bilety²⁴

eufonie.pl